

ОКРЕМІ ШЛЯХИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОРГАНІВ МВС УКРАЇНИ

Мінка Тетяна Павлівна, завідувач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент.

У сфері будь якої державної політики приймаються рішення, спрямовані на розв'язання проблеми, створюється механізм реалізації цих рішень, розробляється інструментарій.

Для спішного досягнення цілей державної політики МВС України в правоохоронній сфері має бути створено відповідний механізм її реалізації. В свою чергу, реалізація державної політики МВС України в правоохоронній сфері є неперервним, динамічним процесом, що спрямований досягнення поставлених цілей, в якому беруть участь різні органи державної влади, а також інститути громадянського суспільства. Завданням державної політики МВС України має бути своєчасне виявлення проблем розвитку системи органів МВС України, аналіз причин їх виникнення та шляхів розв'язання, можливість вносити корективи, виходячи із стану криміногенної ситуації.

У Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України, були визначені такі проблеми, які потребують першочергового вирішення:

надзвичайно високий рівень корупції: більша частина діяльності міліції спрямовується не на виконання покладених на неї обов'язків, а на самозабезпечування й особисте збагачення керівників усіх рівнів шляхом протиправного позбавлення співгромадян належної їм власності. Крім того, украї розгалуженою стала система внутрішньої корупції з практикою «тарифів», що охопила практично всі сфери діяльності працівників ОВС, — від надання відпустки або вихідного до отримання чергового звання, посади чи відомчої відзнаки;

- низький рівень довіри громадян до міліції: суспільство сприймає співробітників органів внутрішніх справ як загрозу власній безпеці через систематичні випадки з боку міліціонерів, пов'язані із діями з недотримання прав людини, погрозами, фізичним та психологічним тиском, побоями, тортурами, жорстоким та нелюдським поведінням і навіть випадками смерті затриманих під час перебування у відділеннях міліції; існує зневіра у професійних якостях міліціонерів, у їх здатності захистити права та майно окремо взятого громадянина;

- застаріла структура МВС та система відомчого управління;

- дублювання функцій різних підрозділів МВС;

- завищена чисельність співробітників;

- мілітаризована модель діяльності: як наслідок жорстока та нелюдяна поведінка по відношенню до громадян;

- високий вплив на діяльність політичних сил: органи системи внутрішніх справ давно є інструментом у політичних розборках;

- низький рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення МВС: навіть на рівні загальних потреб, таких як канцтовари, паливо тощо, співробітники МВС у більшості ви -падків мають забезпечуватися самостійно, умови праці персоналу МВС залишаються вкрай незадовільними: відсутня необхідна кількість приміщень, оргтехніки, навіть меблів;

- низький рівень оплати праці та соціального забезпечення співробітників МВС, порушення трудового законодавства в частині тривалості робочого дня і дотримання вимог щодо надання вихідних днів та відпусток: відсутність забезпечення практичного соціального захисту працівників, недосконала система оплати, коли майже 30% зарплати підлеглих залежить від суб'єктивного ставлення до них керівника.

Недоліки управління призводять до непропорційного функціонального навантаження, коли, наприклад, на одного дільничного інспектора міліції в середньому припадає 3 тисячі мешканців міста або 2,2 тисячі жителів сільської місцевості. Укоренилася невинуватена практика тривалості робочого дня понад 12 годин на добу, невикористання всіх вихідних днів у місяці для значної частини персоналу. Майже третина працівників не відпочиває у вихідні дні [1].

На вирішення даних проблем й спрямовується діяльність МВС України. За той час, який минув з прийняттям Стратегії вже окремі питання щодо реформування органів внутрішніх справ були вирішені.: створено Національну поліцію, Національну гвардію, ліквідації підрозділів транспортної міліції з передачею їх функцій територіальним органам Національної поліції; ліквідовано спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю; ліквідовано ветеринарну міліцію, яка дублювала функції ветеринарних та фітосанітарних служб; ліквідовано Державну автомобільну інспекцію; переглянуто статус міліції у справах дітей відповідно до вимог міжнародного права у сфері ювенальної юстиції; змінено структуру МВС України, проведено переатестацію працівників та інші.

Однак не всі напрямки, визначені Стратегією розвитку органів внутрішніх справ України та Концепцію першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ [2] реалізовані, окремі продовжують свою реалізацію, а деякі слід переглянути і скоригувати.

Аналізуючи та узагальнюючи положення концептуальних документів з реформування МВС України можна виокремити деякі напрямки діяльності та розвитку системи її органів, які потребують організаційно-правових змін та удосконалення правового регулювання, зокрема такі: підвищення професіоналізму кадрів; протидія корупції; відкритість та довіра до служб та підрозділів МВС України і до системоутворюючих органів цього відомства (Національна поліція, Державна прикордонна служба, Державна міграційна служба, Державна служба України з надзвичайних ситуацій; Національна гвардія); зміна системи управління, оптимізація діяльності МВС України; покращення взаємодії всіх системоутворюючих органів МВС України; доступність, довіра та відкритість.

Також дуже важливим подальшим напрямком діяльності МВС України який потребує вжиття правових, організаційних та матеріально-технічних заходів – об'єктивне оцінювання рівня злочинності в Україні та визначення конкретних заходів з її протидії, створення адекватної відповіді на нові виклики та загрози існуючі в державі.

Дані напрямки державної політики мають стати узагальнюючими векторами для розвитку не тільки МВС України на найближчу перспективу, але й всіх інших правоохоронних органів, діяльність яких координується МВС, з врахуванням особливостей, які впливають з поставлених перед даними інституціями задач та функцій.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ України http://zib.com.ua/ua/print/101834-strategiya_rozvitku_organiv_vnutrishnih_sprav_tekst_proektu.html
2. Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ <https://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1221414>